

Kommunedelplan naturmangfold

Planprogram

Arkivsak

2028/82

PlanID

5014202501

Innhold

1	INNLEDNING	4
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Hva er naturmangfold.....	5
1.3	Hva er et planprogram	6
2	Rammer og føringer for planarbeidet.....	7
2.1	Overordnede føringer.....	7
2.2	Lokale føringer	8
2.3	Avgrensning av planarbeidet.....	9
3	Planens innhold.....	10
3.1	Planen som kunnskapsgrunnlag	10
3.2	Planen som styringsverktøy	11
3.3	Metodebeskrivelse	12
3.4	Behov for utredninger.....	14
4	Planprosess og medvirkning.....	16
4.1	Organisering av arbeidet.....	16
4.2	Planprosess	16
4.3	Medvirkning og involvering.....	17
5	Litteraturliste.....	18

Saksnummer	2025/82
Prosjekteier	Frøya kommune ved Plan, miljø og forvaltning
Kommunens styringsgruppe	Formannskapetets medlemmer: - Kristin Furunes Strømskag (Høyre) - Ole-Morten Sørvik (Høyre) - Olaf Reppe (FRP) - Hege Vikaskag (FRP) - Geir Egil Meland (AP) - Elin Karpinski Strandheim (AP) - Lene Dahlø Skarsvåg (SP)
Kommunedirektørens arbeidsgruppe	- Espen Skagen – fagleder plan (t.o.m. 01.05.26) - Jon Birger Johnsen – fagleder plan (f.o.m. 01.05.26) - Emil Krokan – arealplanlegger - Camilla Zernichow – rådgiver natur og miljø (t.o.m. 31.01.26) - Mimi Elise Mørk rådgiver natur og miljø (f.o.m. 01.02.26)
Prosjektleder	Espen Skagen (t.o.m. 01.05.26) Jon Birger Johnsen (f.o.m. 01.05.26)
Dato (siste endring)	19.08.2026
Versjon	V1.2
Endring	V1.1 (23.06.2025): Oppdatert datoer på side 13, da saken for oppstart ble utsatt og høringsfristen må forskyves. V1.2 (19.08.2026): Oppdatert etter høringsinnspill og videre arbeid med planprogrammet før fastsettelse

1 INNLEDNING

Frøya kommune har gjennomgått en imponerende transformasjon. Fra 2010 til 2024 registrerte Frøya en befolkningsvekst på hele 26,4%, den høyeste i Trøndelag. Dette understreker Frøyas posisjon som en av de mest attraktive og dynamiske områdene i regionen (Kommunal planstrategi 25-28). Kommunens evne til å tiltrekke seg nye innbyggere og styrke sin lokale økonomi er tydelig i befolkningstallene, som har vokst fra 5000 innbyggere i 2018 til 5794 personer per. 01.01.2026 (tall fra SSB). Denne veksten i folketallet skyldes først og fremst arbeidsplasser og tilflytting knyttet til en ekspanderende havbruksnæring.

Bosettingen på Frøya er ganske karakteristisk for en kystkommune, med spredt bosetting, men med noen tydelige tyngdepunkt. Rundt halvparten av befolkningen bor langs aksene Flatval til Nesset. Dette er samtidig kommunens viktigste transport-akse, med flest arbeidsplasser, handel og service samt størst boligvekst. I tillegg er det flere mindre tettsteder/ grender som Dyrvik, Titran, Mausund, Sula, Uttian, Nordskag og Kverva.

Samfunnsutviklingen på Frøya er dermed preget av et næringsliv i vekst, som tiltrekker seg nye arbeidstagere/innbyggere til kommunen. Selv om dette er en positiv og ønsket utvikling, medfører dette også noen utfordringer.

Frøya kommune har til dags dato ikke hatt en egen kommunedelplan for naturmangfold, ei heller en overordnet strategi for ivaretagelse av naturverdier. Samtidig har kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfoldet i kommunen blitt vesentlig styrket de senere år.

Gjennom planstrategiens kap. 7.3 (2024 – 2028) har Frøya kommune satt som mål at det skal utarbeides en kommunedelplan for naturmangfold. I planstrategien står det følgende:

“Kommunedelplanen for naturmangfold, som skal utarbeides som en del av kommuneplanen, vil ha stor betydning for hele planprosessen. Denne planen skal samspille med både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen for å ivareta biologisk mangfold. Gjennom virkemidler som byggeforbud og hensynssoner vil planen sikre at sårbare økosystemer, som myr og kystlynghei, beskyttes mot utbygging og andre inngrep som kan ha negative konsekvenser.

Når planen utarbeides, vil den bidra til å klargjøre hvilke områder som kan bygges ut, og hvilke som må bevares, slik at kommunen kan balansere bevaringshensyn med behovet for utvikling. Dette vil også redusere risikoen for innsigelser fra overordnede myndigheter, da natur- og miljøhensyn tas med allerede i tidlige faser av planleggingen. Dermed skapes det forutsigbarhet for både utbyggere og lokalsamfunnet.

I tillegg vil planen fungere som et styringsverktøy som sikrer at kommunens utvikling skjer i tråd med nasjonale og regionale miljømål, samt FNs bærekraftsmål. Dette vil bidra til å legge til rette for en langsiktig og bærekraftig forvaltning av kommunens arealressurser, samtidig som viktige økosystemer bevares for fremtidige generasjoner og opprettholder en god balanse mellom miljøvern og lokal vekst.”

Dette dokumentet utgjør planprogram for Kommunedelplan for naturmangfold, jf. Plan- og bygningsloven § 4-1. Oppstart av arbeidet ble vedtatt av Formannskapet i sak 89/2025 den 17.06.2025, og kunngjort på kommunens hjemmeside samt i avisa Hitra-Frøya den 24.06.2025.

1.1 Bakgrunn

Det internasjonale naturpanelet (IPBES) lanserte i 2019 den første globale hovedrapporten om verdens naturtilstand. Denne slo fast at verdens naturmangfold reduseres raskere enn noen gang tidligere i menneskehetens historie. Rapporten viser til at én av fire av de vurderte dyre- og plantegruppene i verden regnes som utrydningstruet (1).

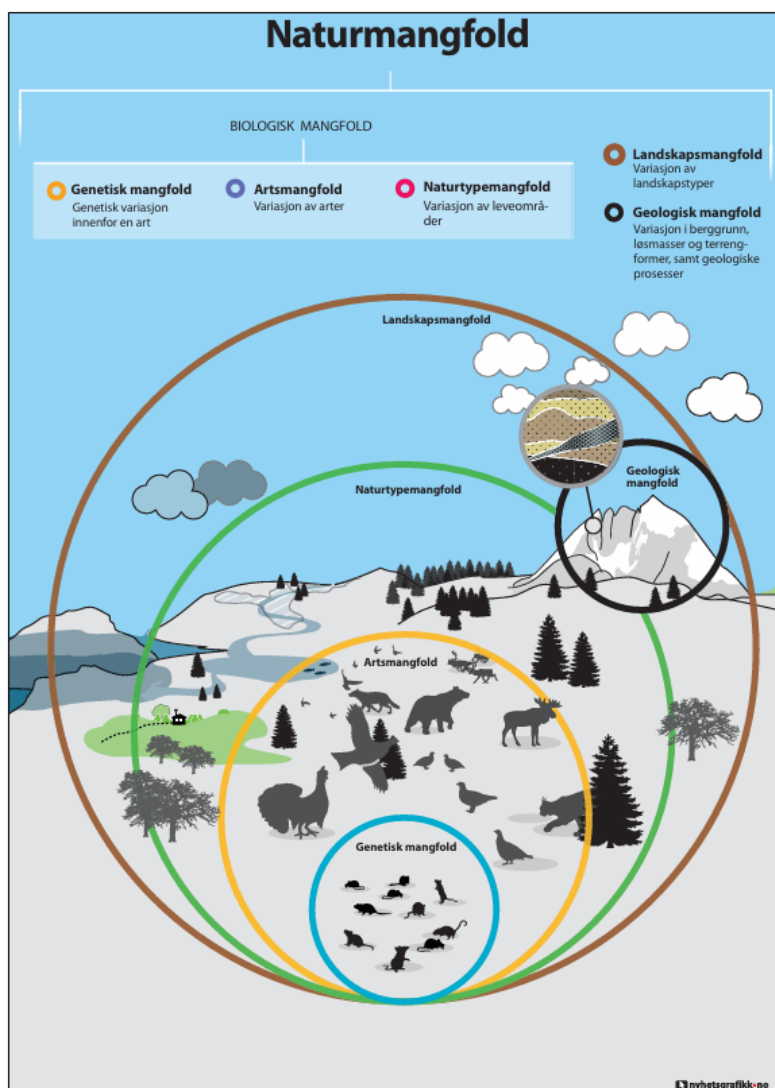
Arealbruksendringer, overhøsting, klimaendringer, forurensning og spredning av fremmede skadelige arter regnes for å være de største drivkreftene bak endringene, og disse har økt de siste 50 årene. Rapporten konkluderer likevel med at det fortsatt finnes håp: naturen kan bevares, restaureres og forvaltes bærekraftig, samtidig som andre globale samfunns mål nås. Dette krever umiddelbar og samordnet innsats.

I arbeidet med å snu den negative trenden lokalt, er det viktig at politikere og administrasjon har tilgang til oppdatert oversikt over naturmangfoldet i kommunen. Dette være seg om hvilke arter som finnes, deres leveområder, og hva som påvirker dem og hvordan man kan unngå tap av naturmangfold. Gjennom dette arbeidet vil Frøya kommune kunne være med å bidra til å ivareta naturmangfold og bedre tilstanden til de delene av naturen som har blitt forringet.

1.2 Hva er naturmangfold

Naturmangfold er definert som summen av biologisk mangfold, landskapsmangfold og geologisk mangfold (se fig. 1). Biologisk mangfold omfatter variasjoner i økosystemer, arter og genetisk mangfold innen arten, samt de økologiske sammenhengene mellom disse (2). Geologisk mangfold omfatter variasjoner i berggrunn, mineraler, løsmasser og landformer, samt prosessene som skaper dem (3). For begrepet landskap siktes det til større sammenhenger i naturen der landskap med fellestrekk i innhold, sammensetning og form omtales som landskapstyper. Det er variasjonen i disse som utgjør landskapsmangfoldet.

Begrepet naturmangfold legger på den måten til grunn den nære sammenhengen mellom biologisk, geologisk og landskapsmessig mangfold: geologi og landskap danner deler av grunnlaget for det biologiske mangfoldet, og samtidig er det biologiske mangfoldet med på å forme landskapet.

Figur 1: Illustrasjon av begrepet naturmangfold som viser sammenhengen mellom biologisk, geologisk og landskapsmessig mangfold. Figuren er utarbeidet av Nyhetsgrafikk (Kilde: Meld. St. 14 (2015-2016), s. 14).

1.3 Hva er et planprogram

Planprogrammet er et verktøy for den tidlige planfasen som blant annet legger føringer for planoppgaver og hvilke temaer som skal utredes i planprosessen. I henhold til Plan- og bygningsloven 2008 (pbl) § 4-1 skal det for planer som *kan* ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Formålet med planprogrammet er følgende, jf. pbl. § 4-1:

- Redegjøre for hensikt og mål med prosjektet
- Redegjøre for rammer og premisser i planarbeidet
- Beskrive hvordan området/delområder ønskes benyttet
- Beskrive problemstillinger som skal utredes, herunder valg av metode
- Beskrive organisering og fremdrift i planarbeidet
- Beskrive opplegg for informasjon og medvirkning i planarbeidet

Planprogrammet tjener også som en bestilling fra politisk nivå til kommunedirektøren om hva som skal gjøres i planprosessen.

2 Rammer og føringer for planarbeidet

Kommunen skal i planleggingen ivareta føringer og planer på ulike nivå. I det følgende gis en oppsummering av relevante rammer og føringer som påvirker forvaltning av naturmangfoldet i Norge.

2.1 Overordnede føringer

FNs bærekraftsmål og FNs naturavtale

Norge har gjennom tilslutning til flere internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å ta vare på arter og deres leveområder. Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for å fremme en sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling. Flere av målene har en direkte eller indirekte innvirkning på naturmangfold. Videre samlet verdens land seg om en naturavtale i desember 2022. Denne er kjent som «Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework» og skal bidra til å bevare og bedre tilstanden til naturmangfoldet i verden (4). Les mer om bærekraftsmålene [her](#) og om naturavtalen [her](#).

Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* og Norges klima- og miljømål

Kommunedelplanen for naturmangfold er en oppfølging av innholdet i Meld. St. 14 (2015-16) *Natur for livet – norsk handlingsplan for naturmangfold*. I sistnevnte beskrives det hvordan regjeringens politikk skal bidra til å ivareta naturmangfold. Klima- og miljødepartementet har også vedtatt nasjonale klima- og miljømål der naturmangfold er valgt som ett av seks hovedområder. De nasjonale klima- og miljømålene gir rammer for planleggingen og er sentrale for at bærekraftsmålene kan nås. Meld. St. 14 (2015-016) kan leses [her](#), Norges klima- og miljømål finner du [her](#).

Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur*

Kommunedelplanen for naturmangfold er en oppfølging av innholdet i Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – norsk handlingsplan for naturmangfold*. Dette er Norges nye handlingsplan for natur. Meldingen viser hvordan regjeringens politikk skal bidra til bærekraftig bruk og bevaring av naturmangfold. Politikken vil bidra til å nå nasjonale mål og de globale målene i naturavtalen. Meldingen beskriver status for norsk natur, og hvordan Norge jobber nasjonalt og internasjonalt for å ivareta naturen. Meld. St. 35 (2023-2024) kan leses [her](#).

Nasjonale forventninger til regionale og kommunal planlegging 2023-2027

Hvert fjerde år legger regjeringen fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. De nasjonale forventningene for 2023-2027 ble vedtatt ved kongelig resolusjon den 20. juni 2023. Her legges det vekt på at plan- og bygningsloven har bærekraftig utvikling som hovedformål, og at dette har stor betydning for blant annet naturmangfold. Ved å innlemme arbeidet med bærekraftsmålene i samfunns-, areal- og økonomiplanleggingen kobles arbeidet til de viktigste politiske beslutningsprosessene som tas i kommunen. De nasjonale forventningene finner du [her](#).

Regional plan for arealbruk 2022-2030

Nasjonale rammer og føringer skal integreres på regionalt nivå og bidra til en helhetlig utvikling i fylket. Regional plan for arealbruk (2022-2030) ble vedtatt av Trøndelag fylkesting 9. mars 2022. I denne legges det opp til at FNs bærekraftsmål skal være førende for all arealplanlegging og tilpasset de ulike delene av Trøndelag. Dette medfører at vi må forvalte arealene mer effektivt og på en mer attraktiv og miljø- og klimavennlig måte.

De mest sentrale målene og regionalpolitiske retningslinjene fra planen som påvirker naturmangfold omfatter blant annet sikring og tilrettelegging av verdifulle natur- og friluftsområder, effektiv arealutnyttelse, opprettholdelse av verdifulle naturområder på 2022-nivå og at det skal gjennomføres tilstrekkelig kartlegging av naturverdier før planer vedtas. I tillegg trekkes det frem at det skal sikres god tilstand for økosystemet, et mangfold av arter og naturtyper skal ivaretas, samt at tiltak for å ivareta naturmangfold og vannmiljø må prioriteres i planlegging. Videre blir det lagt vekt på å gi tydelige føringer for hvordan byggegrenser langs vann og vassdrag skal praktiseres. Det trekkes i tillegg frem at veksten i arealer til havbruk skal ivareta viktige naturverdier. Planen finner du [her](#).

Regional plan for vannforvaltning 2028-2033 – For Trøndelag og Bottenhavet vannregioner

Vannforskriften er en sentral del av oppfølgingen av EUs vannrammedirektiv i Norge. Forskriftens § 4 slår fast at «Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand (...)» referert til som «miljømålet for vann». Regional plan for vannforvaltning peker på hovedutfordringer med å nå miljømålet for vannforekomstene i bl.a. Søndre Fosen vannområde som Frøya kommune er en del av. Som en bakgrunn for påpeking av hovedutfordringene gis en oppdatert oversikt over miljøtilstand og menneskeskapte påvirkninger på vannmiljøet i dette dokumentet og status for gjennomføring av tiltak og oppnåelse av vedtatte miljømål i planperioden 2022-2027.

Det jobbes nå med rullering av regional plan for vannforvaltning for Trøndelag vannregion for perioden 2028-2033. Handlingsplanen som kommunen nå utarbeider, forholder seg til gjeldende regional plan for 2022-2027. Denne, samt status på arbeidet med rulleringen kan du finne [her](#).

2.2 Lokale føringer

Som følge av vedtatte mål og strategier i de overordnede føringene har Norge forpliktet seg til å ivareta naturmangfold. For Frøya kommune betyr dette at vi også har en sentral rolle i arbeidet mot en enda mer forsvarlig forvaltning av naturmangfoldet i Norge.

Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027

Planen ble vedtatt i kommunestyret 18.06.2015 og har «*Natur, miljø og klima*» som ett av fire satsningsområder. Det overordnede målet for dette satsningsområdet er: «*Frøya har et rent naturmiljø som grunnlag for en god folkehelse, et stort naturmangfold og en trygg matproduksjon*», med følgende målsettinger:

- Frøya forvalter og tar vare på mangfoldet av arter og landskap, og har en bærekraftig bruk av naturressursene.
- Frøya har en framtidsrettet balanse mellom bruk og vern i Froan.
- Frøya har et rent hav som grunnlag for trygg matproduksjon.
- Frøya har en kjemisk og biologisk god tilstand på alt vann innen 2021.
- Frøya er framtidsrettet og planlegger for de utfordringene som kommer med klimaendringene og bidrar til å redusere klimagassutslipp.

Kommunal planstrategi 2024-2028

I innledningen er det tatt med et sitat fra planstrategien hvor Kommunedelplanen for naturmangfold omtales, og det vises til denne. Kort fortalt legger planstrategien opp til at denne planen skal fungere som et styringsverktøy som vil sikre at kommunens utvikling skjer

i tråd med nasjonale og regionale miljømål, samt FNs bærekraftsmål. Dette vil bidra med å tilrettelegge for langsiktig og bærekraftig forvaltning av kommunens arealressurser, samtidig som viktige økosystemer bevares for fremtidige generasjoner og opprettholder en god balanse mellom miljøvern og lokal vekst.

Planprogram – Kommuneplan 2025-2040

Parallelt med dette planarbeidet er Frøya kommune i prosess med å rullere både kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Samfunnsdelen skal utarbeide en arealstrategi som skal beskrive hvilke hensyn og prioriteringer som skal ligge til grunn for framtidig arealbruk, og hvordan arealforvaltningen kan støtte opp under mål som f.eks. naturmangfold. Arealstrategien vil gi føringer for hvordan ulike interesser skal avveies (som natur, næring, infrastruktur og klima).

Kommuneplanens arealdel skal blant annet fastsette overordnede rammer for arealbruk og hvordan områder skal brukes (eks. naturvern), sikre miljø- og naturverdier og sikre samordning mellom ulike interesser.

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument og KDP naturmangfold skal bygge videre på aktuelle føringer og prioriteringer som kommer frem i arbeidet med kommuneplan. Denne koblingen ivaretas gjennom at prosjektleder deltar i arbeidet med rullering av Kommuneplan. Dette vil sikre en rød tråd mellom pågående planprosesser.

2.3 Avgrensning av planarbeidet

Dersom man tar med alt areal til lands, til vanns og til sjøs, utgjør Frøya kommune 5291,54 km². Dette utgjør ca. 1,13 % av Norges totale areal, og gjør at Frøya kommune er Norges 7. største kommune i totalt areal. Av dette arealet er ca. 5050 km² sjø-/ havareal, og litt over 241 km² landareal ([Storleiken på landet | Kartverket.no](#)). Selv om ikke landarealet er så stort i areal, omfatter dette rundt 5400 holmer og skjær.

Det vil derfor ikke være overkommelig å ta for seg hele kommunen både til vanns og til lands like inngående overalt, for å overholde en fornuftig fremdrift i dette arbeidet.

Å ivareta naturmangfoldet er i utgangspunktet en stor oppgave med mange meninger og interesser. For at vi skal få en vedtatt kommunedelplan for naturmangfold så raskt som mulig, er det viktig at vi ikke gaper over for mye i første omgang. En altfor ambisiøs plan kan medføre en fare for at arbeidet stopper opp. Ved at planoppgaven er stor, mener vi at det er fornuftig å fordele arbeidet over tid. I praksis betyr det å utvikle/utvide planen etter hvert, gjennom rulleringer og revideringer.

I denne første versjonen av planen vil vi konsentrere oss om **naturarealer som vi antar er mest utsatt for fremtidige inngrep**. Her tenkes det spesielt på **kystlynghei og myr** nært tettsteder som har positiv befolkningsutvikling. Dette er i tråd med statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, kapittel 3.10 hvor det står følgende: *«Det skal tas hensyn til viktige arealer for friluftsliv og naturmangfold, samt karbonrike arealer, slik at disse arealenes kvalitet og evne til økosystemtjenester, karbonlagring og klimatilpasning opprettholdes. Muligheten for å bygge innenfor eller i tilknytning til eksisterende byggeområde skal kartlegges og utnyttes før det vurderes å ta i bruk områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR-områder) og grøntområder til utbyggingsformål. Planlegging skal bidra til å nå målet om å redusere nedbygging av særlig viktige naturarealer.»*

Resultatet av den lokale kartleggingen av areal i denne første versjonen av planen, er å skaffe til veie kunnskapsgrunnlag nok for å fastslå bl.a. om et areal kan utbygges eller ikke, jamfør de statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet. Dette innebærer blant annet å skaffe til veie kunnskap om hvilket naturmangfold som finnes i områder som tidligere ikke er kartlagt (NiN-kartlegging). Mye av «fast-Frøya» er allerede kartlagt, men det finnes også store områder med liten/ingen kartlegging.

Kommunens største utfordringer når det gjelder utbyggingspress, er å finne på «fast-Frøya» samt øygruppene Mausund, Sula og Bogøya. I denne første planversjonen ønsker kommunen derfor å fokusere på områdene **«Fast-Frøya» og øygruppene Mausund, Sula og Bogøya.**

I senere versjoner kan det settes søkelys på følgende emner/ problemstillinger:

- Strandsonen og skjærgården
- De åpne havområdene
- Viktige områder for dyreliv og planter
- Spredning av fremmede arter (sitka spesielt), som medfører negative konsekvenser for naturmangfold, beitearealer, friluftsliv mv.
- Elver og innsjøer, inkludert bekker, vandringshindre, grunnvann og brakkvann.
- Kulturlandskap
- Geologiske kvaliteter

Prioritering mellom disse bør skje etter hva som haster mest for å bevare viktig naturmangfold. Prioriteringen bør komme frem ved neste varsel om planoppstart.

3 Planens innhold

Vi har behov for en bedre oversikt over Frøyas naturmangfold slik at vi får kunnskap om hvilke naturverdier som finnes her og hvorfor de er viktige.

Vi ønsker å lage en plan som:

- Gir oss bedre oversikt over naturmangfoldet på Frøya, spesielt det som er sårbart. Oversikten må være faktisk og verifiserbar.
- Bidrar til en god og forutsigbar arealbruk basert på oppdatert kunnskap, herunder bl.a. balansere hensynet til bruk og vern på en bærekraftig måte samtidig som man følger opp naturmangfoldloven.
- Er håndterbar for kommunen.
- Har klare mål og prioriteringer som må til for å komme dit vi vil, og oppnå de resultatene vi ønsker.

3.1 Planen som kunnskapsgrunnlag

Kommunedelplan for naturmangfold skal bidra til å bygge opp et solid kunnskapsgrunnlag om kommunens naturmangfold, både for administrasjonen i forbindelse med utredninger og forvaltning, for politikere i behandlings og vedtakssammenheng, men også for innbyggerne. Gjennom arbeidet med planen sammenstilles eksisterende kunnskap som grunnlag for beskrivelse av kartleggingsstatus. I tillegg trekkes det frem aktuelle trusler mot naturmangfoldet vi forvalter på Frøya. De to hovedtemaene beskrives i det følgende.

Sammenstilling av eksisterende kunnskap og beskrivelse av kartleggingsstatus

Følgende overordnede mål vil danne grunnlaget for utarbeidelsen av planen:

Styrking av kunnskapsgrunnlaget:

- *Planen skal bidra til å bygge opp et solid kunnskapsgrunnlag om kommunens naturmangfold.*

For at planen skal fungere som kunnskapsgrunnlag må den inneholde en sammenstilling av eksisterende og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet i kommunen. Herunder er det særlig viktig at kunnskap om forekomster av rødlistede og utvalgte naturtyper synliggjøres, sammen med kunnskap om forekomster av arter som står oppført på rødlista og andre arter av nasjonal forvaltningsinteresse. I utgangspunktet er dette deler av naturmangfoldet som det allerede har vært rettet fokus mot i en periode. Det skal også sammenstilles eksisterende kunnskap om geologisk og marint naturmangfold. Dette er deler av naturmangfoldet som til nå har fått mindre oppmerksomhet.

Sammenstillingen av eksisterende kunnskap gir oversikt over kjent naturmangfold og områder med begrenset kunnskap. Dette danner grunnlaget for en beskrivelse av status for kartlegging av naturmangfold i Frøya kommune. Informasjonen hentes blant annet fra gjennomførte utredninger, offentlige databaser og innspill fra medvirkningsprosesser.

Beskrivelse av aktuelle trusler

Som et kunnskapsgrunnlag for kommunens, politikernes og innbyggernes arbeid med ivaretagelse av naturmangfold, er det viktig at det i planen også beskrives hvilke trusler mot naturmangfoldet som er aktuelle på Frøya. Alle små og store trusler vil enten alene eller sammen kunne føre til negative virkninger for naturmangfoldet, og det å vite om disse truslene er avgjørende for å kunne unngå eller motvirke konsekvensen av dem. Som nevnt innledningsvis kan aktuelle trusler knyttes til arealbruksendringer, forurensning, overhøsting, klimaendringer eller spredning av fremmede skadelige arter. Planen skal identifisere og beskrive de største utfordringene mot naturmangfoldet lokalt i Frøya kommune.

3.2 Planen som styringsverktøy

I tillegg til å være et rent kunnskapsgrunnlag skal planen også fungere som styringsverktøy for kommunens arbeid med ivaretagelse og bedring av tilstand for naturmangfold.

Vurdering av behov for videre kartlegging

Med utgangspunkt i beskrivelsen av kartleggingsstatus skal naturmangfoldplanen inneholde en vurdering av behovet for videre kartlegging. I tillegg kan det være behov for supplerende undersøkelser dersom det oppdages kunnskapshull. Eksempler kan være forekomster av naturmangfold med rødlistestatus, naturmangfold av nasjonal forvaltningsinteresse eller som innehar en viktig økosystemfunksjon. Aktuelle trusler, utviklingsplaner og -trender må ligge til grunn for vurderingen.

Utvikling av strategier for bevaring av naturmangfold

For å hindre tap av naturmangfold i kommunen trenger administrasjonen og politikerne tydelige retningslinjer for hvordan man skal håndtere situasjoner der ivaretagelse av naturmangfold må avveies mot annen bruk av arealer. Planen skal etablere en klar retning for den pågående og fremtidige satsningen på ivaretagelse av naturmangfoldet på Frøya, spesielt med hensyn til kystlynghei og myr.

Arbeid med bedring av naturmangfoldets tilstand i kommunen kan også med fordel inkluderes i slike strategier. I tillegg skal det i planen avklares aktuelle avbøtende tiltak for naturmangfold for de situasjonene der natur likevel må vike for andre samfunnsinteresser.

Handlingsdel med konkrete tiltak

Naturmangfoldplanen skal ha en handlingsdel, dette er i tråd med plan- og bygningsloven § 11-2 tredje ledd. I denne beskrives det hvordan planen skal følges opp de påfølgende fire årene. Handlingsdelen skal revideres årlig.

I handlingsdelen skal konkrete tiltak for håndtering av aktuelle trusler mot naturmangfoldet, samt tiltak for ivaretagelse og bedring av tilstanden til naturmangfold beskrives, med et spesielt fokus på kystlynghei og myr. Dette kan eksempelvis være aktuelle restaureringsprosjekter, undersøkelser som er nødvendige for å øke kunnskapsnivået om forekomster av enkelte arter eller naturtyper, eller tiltak for å kartlegge og/eller bekjempe forekomster av fremmede skadelige arter.

Kommunedelplan for naturmangfold skal være et strategisk styringsverktøy som bidrar til helhetlige og kunnskapsbaserte vurderinger av naturhensyn i kommunens samfunns- og arealutvikling. Planen skal utarbeides samtidig og koordinert med kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og arealstrategi, og bidra til å sikre gode og forutsigbare utbyggingsmønstre som er i tråd med en bærekraftig utvikling.

Innholdet i denne planen må tilpasses det tiltenkte bruksområdet for planen. For Frøya kommune haster det med å få på plass et verktøy som gir tydelige føringer for hvordan kommunen skal forvalte kystlynghei og myr. En omforent plan som svarer ut dette vil gi kommunen, innbyggere og næringsliv en forutsigbarhet innenfor en rekke områder. Kommunedelplanen for naturmangfold vil derfor forsøke å bli dette verktøyet kommunen trenger.

En sentral del av arbeidet er å utarbeide en plan for hvordan kystlynghei skal ivaretas, inkludert hvor skjøtsel skal foregå og hvor det eventuelt kan vurderes utbygging – basert på grundige vurderinger etter naturmangfoldlovens §§ 8-12, inkludert samlet belastning.

3.3 Metodebeskrivelse

Frøya kommune søkte i 2025 Miljødirektoratet om midler til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold, og fikk innvilget kr. 400 000,- gjennom Natursats. Kommunen har også på bakgrunn av søknad fått innvilget kr. 900 000,- i tilskudd fra Natursats til kartlegging av naturmangfold. Denne støtten i tillegg til kr. 400 000,- i egne avsatte midler, medfører at det totalt er satt av kr. 1,3 millioner til kartlegging av naturmangfold. Disse midlene planlegges hovedsakelig benyttet til naturtypekartlegging i 2026. Gjennom dette har det blitt gitt støtte og bevilget midler som muliggjør naturtypekartlegging av ca. 20 km².

Innhente kunnskapsgrunnlag

I det første steget vil kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold innenfor hele kommunens utstrekning innhentes. All tilgjengelig natur-kunnskap vil innhentes. Arbeidet vil ta utgangspunkt i en sammenstilling av eksisterende kunnskap og ny informasjon fra flere kilder. Eksempler på kilder listes opp under, men denne listen er ikke uttømmende:

Kilder:

- Naturbase (verneområder, naturtyper, arter og økologiske funksjonsområder)
- Artskart (observerte arter, rødlistearter)
- Kartgrunnlag som viser Natur i Norge (NiN)
- Yggdrasil (marint biologisk mangfold)
- Kunnskapsgrunnlag/ konklusjoner i prosjekter tilknyttet Søndre Fosen vannområdet

- Tidligere kartlegginger, konsekvensutredninger og lokale fagrapporter

Eksisterende informasjon om følgende naturelementer vil innhentes:

- Naturtyper (på land og i sjø/vann)
- Arter og artsforekomster, med vekt på:
 - Truede og nær truede arter
 - Ansvarsarter
 - Viktige funksjonsområder (hekke-, myte-, beite-, forplantnings-, oppvekstområder)
- Økologiske sammenhenger og grønn infrastruktur
- Landskapsøkologiske kvaliteter med betydning for naturmangfold

3.3.1 Kartlegge lokalt viktige naturområder

Naturområder og forekomster kan ha verdi lokalt selv om de ikke fyller kriteriene for nasjonal eller regional interesse. Kartfesting av slike lokaliteter og forbindelseslinjer mellom dem, er en viktig del av dette arbeidet.

Her vil det fokuseres på kjente funksjonsområder for arter, f.eks. rasteområder for fugl eller forflytningskorridorer for hjortevilt. Det vil være et spesielt fokus på funksjonsområder for truede fuglearter i dette arbeidet.

Kartleggingen av lokalt viktige naturområder vil også ha fokus på landskapsøkologiske funksjonsområder, eller forbindelseslinjer mellom verdifulle naturlokaliteter. Dette kan være kantsoner, bekkedrag, grøntdrag, skogsområder, våtmarkssystemer og trekkområder. Arbeidet vil også forsøke å identifisere store sammenhengende naturområder (økosystemer) med en variert sammensetning av naturtyper og arts mangfold. Dette er områder som kan være viktige for mange arter.

Områder som kartlegges som lokalt viktig naturmangfold vil bli kartfestet og bli inkludert i kommunens offentlige kartgrunnlag. Dette kartet vil utgjøre et temakart med informasjon over naturområder og forbindelseslinjer.

En viktig del av arbeidet med å kartlegge lokalt viktige naturområder vil være å innhente lokal kunnskap. Som en del av arbeidet vil det derfor legges opp til å innhente lokal kunnskap fra skoler, privatpersoner, organisasjoner/ lag og foreninger og evt. andre aktører. Dette planlegges gjort gjennom en kombinasjon av bruk av digitale spørreundersøkelser (Forms) og fysiske møte(r). I tillegg vil arbeidet følge plan- og bygningslovens krav til medvirkning for kommunedelplaner. Prosessen beskrives nærmere i eget kapittel.

3.3.2 Et klima i endring

Klimaendringer fører til at naturen endres. Mange av disse endringen er langsomme og vil vises tydelig først om mange år. Et klima i endring gir økte utfordringer i arbeidet med å ivareta natur og stanse tapet av naturmangfold. Planarbeidet vil vurdere de utfordringene som følger av et endret klima og foreslå løsninger for å bøte på negative virkninger. Planen skal også redegjøre for naturens rolle som risikoreduserende faktor når det gjelder klimatilpasning, samt identifisere områder der naturverdier også har beredskapsmessig betydning. Dette arbeidet vil hovedsakelig fokusere på truede naturtyper som finnes i utvalgsområdet; «fast-Frøya», Sula, Mausund og Bogøya med et spesielt fokus på kystlynghei og myr.

3.3.3 Identifisere pressområder/ fremtidige utbyggingsområder

Det neste steget er å identifisere pressområder innenfor utvalgsområdet: «Fast-Frøya», Sula, Mausund og Bogøya. I første rekke vil det her tas utgangspunkt i gjeldende kommuneplanens arealdel og vedtatte reguleringsplaner for å finne arealer som er avsatt til utbyggingsformål, men som foreløpig ikke er bygd ut. Til dette arbeidet vil blant annet Trøndelag fylkeskommune sitt arealregnskap for Frøya kommune benyttes som kilde ([Arealregnskap Trøndelag med naturdata](#)). Dersom det kommer inn konkrete innspill på nye foreslåtte utbyggingsområder som foreløpig ikke er avklart i plan gjennom medvirkningsprosessen eller som en del av arbeidet med kommuneplanen, vil slike områder også kunne bli inkludert etter en vurdering.

3.3.4 Handlingsplan

Som en del av arbeidet vil det utarbeides en handlingsplan som også skal foreslå oppfølgende/ avbøtende tiltak. Miljødirektoratet viser til at de viktigste oppfølgende tiltakene erfaringsmessig dreier seg om arealplanlegging, videre kartlegging, skjøtsel, restaurering, og informasjon om naturmangfold.

Handlingsplanen skal legge en klar retning for den pågående og fremtidige satsningen på ivaretagelse av naturmangfoldet innenfor utvalgsområdet på Frøya, der hovedfokuset er å foreslå tiltak/satsningsområder for å ivareta kystlynghei og myr spesielt. Konklusjoner fra prosjekter tilknyttet Søndre Fosen vannområde vil vurderes tatt inn i planen det det gjør seg relevant.

Handlingsplanen skal spesielt ta stilling til hvordan kystlynghei anbefales ivaretatt, inkludert hvor skjøtsel bør foregå og hvor det eventuelt kan vurderes utbygging. Dette skal gjøres på bakgrunn av grundige vurderinger etter naturmangfoldlovens §§ 8-12, inkludert samlet belastning.

3.4 Behov for utredninger

En stor andel av «fast-Frøya» er allerede kartlagt for naturtyper. Flere aktuelle områder er imidlertid lite eller ikke kartlagt. I tillegg er svært lite av de tettest befolkede øyene Mausund, Sula og Bogøya kartlagt. Når det gjelder utvelgelsen av områder som skal NiN-kartlegges, er det derfor områdene «fast-Frøya», Mausund, Sula og Bogøya som prioriteres i denne omgang.

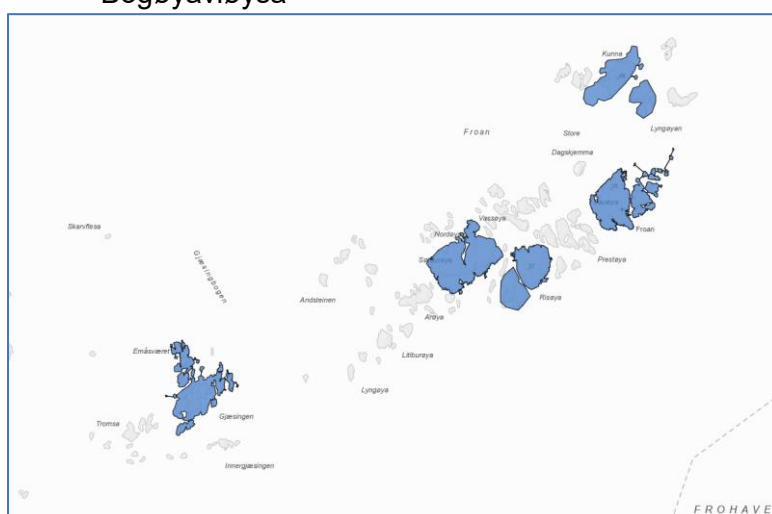
Dette vil gjøres etter anerkjent metodikk (NiN-kartlegging) og vil bedre kunnskapsgrunnlaget betraktelig.

I utvelgelsen av hvilke områder som skal prioriteres kartlagt, vil områder som ikke er kartlagt tidligere, prioriteres. Av disse prioriteres områder som vurderes som press-områder for utbygging. Dette er områder i nærhet av tettsteder og eksisterende bebyggelse.

På bakgrunn av dette har vi valgt ut følgende områder hvor vi ønsker å foreta supplerende naturtypekartlegging sommeren/ høsten 2026:

I tillegg er vi gjort kjent med at Statsforvalteren har inngått avtale med Miljøfaglig utredning om NiN-kartlegging på følgende øyer i Froan i 2026:

- Sørburøya/Nordøya
- Store Risøy
- Sauøy
- Kunna
- Store Bogøy
- Gjæsingene
- Bogøyavløysa

15

4 Planprosess og medvirkning

4.1 Organisering av arbeidet

Kommunestyret har det øverste ansvaret for arbeidet og vil få planforslaget lagt frem for endelig behandling og vedtak av plan.

Formannskapet er politisk styringsgruppe for arbeidet. Formannskapet skal ikke arbeide direkte med planen, men skal ofte orienteres underveis og vil fungere som et politisk beslutningsorgan når det må tas stilling til strategiske spørsmål/viktige veivalg i arbeidet. Hensikten med dette er å legge til rette for en sterk politisk forankring av planen som vil være viktig for kommunen i flere år fremover. Formannskapet legger planprogrammet ut på høring, og fastsetter dette. I forbindelse med fastsettelse av planprogrammet vil styringsgruppen involveres i behandling av innkomne merknader. Når utkast til planforslaget er utarbeidet, vil formannskapet legge planforslaget ut på høring, og får planen til 2. gangs behandling etter at høringsperioden er ferdig.

Kommunedirektørens arbeidsgruppe er en administrativ gruppe som er sammensatt av, og som skriver for kommunedirektøren. Gruppas mandat er å skaffe tilstrekkelig beslutningsgrunnlag, slik at kommunedirektøren kan legge frem en sak for politisk behandling som er forsvarlig utredet etter kommuneloven og i henhold til øvrige overordnede føringer. Arbeidsgruppa kan involvere andre i prosessen, det være seg fagpersoner, interesseorganisasjoner, innbyggere og/eller andre. Arbeidsgruppen peker selv ut prosjektleder for arbeidet, som har ansvaret for å lede og organisere arbeidet.

Styringsgruppe	Kommunens formannskap/ planutvalget: - Kristin Furunes Strømskag (Høyre) - Ole-Morten Sørvik (Høyre) - Olaf Reppe (FRP) - Hege Vikaskag (FRP) - Geir Egil Meland (AP) - Elin Karpinski Strandheim (AP) - Lene Dahlø Skarsvåg (SP)
Arbeidsgruppe	- Jon Birger Johnsen – fagleder plan - Emil Krokan – arealplanlegger - Mimi Elise Mørk – rådgiver natur og miljø
Prosjektleder	Jon Birger Johnsen

4.2 Planprosess

Forslag til planprogram sendes til behandling hos planutvalget. Forslaget sendes deretter på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst seks uker. Varsel om oppstart av arbeidet gjøres samtidig jf. Plan- og bygningsloven § 4. En visuell fremstilling av planprosessen er vist i tabellen under. Planlagt vedtak av plan er i løpet av 3. kvartal 2027.

	2025				2026				2027		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Utarbeidelse av planprogram											
Politisk behandling av planprogram											
Høring/ varsel om oppstart											
Justering av planprogram											
Fastsette planprogram											
Innhente tilbud for kartlegginger											
Utarbeidelse av planforslag											
Medvirkning											
Kartlegging av naturmangfold											
Førstegangsbehandling											
Høring og behandling av merknader											
Planvedtak											
	Planprogram		Medvirkning og kunnskapsgrunnlag				Utarbeidelse av plan		Politisk behandling og høring		

Arbeidsgruppen i kommunen arbeider fortløpende med inkludering av høringsinnspill. Under høringen av planprogrammet kan innspill blant annet omfatte forslag til nye tema eller endring av disse, dagens tilstand på natur eller ønsker om medvirkning. Planprogrammet behandles deretter av planutvalget som endelig fastsetter dette. Når planprogrammet er fastsatt starter arbeidet med naturmangfoldplanen.

4.3 Medvirkning og involvering

Medvirkning er en sentral del av arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold, og skal sikre at ulike interesser og kunnskapsperspektiv blir hørt og tatt hensyn til. I prosessen legges det opp til en bred involvering av innbyggere, skoleelever, grunneiere, frivillige organisasjoner, næringsliv og relevante fagmiljøer.

Oppstart av arbeidet vil bli kunngjort på kommunens hjemmesider samt andre aktuelle digitale informasjonskanaler (instagram/facebook), i tillegg til avis.

Det vil legges opp til en bred involvering gjennom digitale spørreundersøkelser via Forms. Ulike aktører/målgrupper vil her kunne få tilsendt skreddersydde spørreundersøkelser utfra hva det ønskes informasjon om/ tilbakemeldinger på. Dette vil gjøres i samarbeid med utsendelse av spørreundersøkelser i tilknytning til arbeidet med kommuneplanen. Fordelen med dette er at målgruppene slipper å besvare flere sett med spørreundersøkelser fra Frøya kommune i den samme tidsperioden, samtidig med at disse to arbeidende blir tettere koblet sammen.

Innbyggermøte/ åpent møte

Det planlegges innbyggermøter/åpne møter for å samle inn lokal kunnskap om naturmangfold, komme med synspunkter, stille spørsmål og gi innspill til planarbeidet. Møtet vil også gi informasjon om planprosessen og hvilke temaer som er særlig viktige. Målet er å

sikre åpenhet og involvering, samt å innhente lokal kunnskap og engasjement. Første møte er planlagt avholdt på rådhuset. Det planlegges også å avholde et tilsvarende møte i øyrekka, for bedre å legge til rette for at også de som bor her kan delta i slike møter.

Workshop

Workshop er en arbeidsform der deltakere samles for å diskutere og utvikle ideer i fellesskap. I arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold brukes workshop som et verktøy for å utforske konkrete utfordringer og muligheter, og for å samle inn lokal kunnskap og løsningsforslag. Deltakerne jobber i grupper med ulike tema og kommunen legger til rette for en åpen og kreativ prosess.

I tillegg vil formannskapet behandle planforslaget og legge det ut på offentlig ettersyn.

En slik inkluderende medvirkningsprosess styrker planens legitimitet og gir et bedre grunnlag for å ivareta og forbedre naturmangfoldet i kommunen.

5 Litteraturliste

- (1) IPBES. (2019). *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*.
<https://www.ipbes.net/global-assessment>
- (2) Meld. St. 14 (2015-2016). *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Klima- og miljødepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/902deab2906342dd823906d06ed05db2/no/pdfs/stm201520160014000dddpdfs.pdf>
- (3) Miljødirektoratet. (2023). *Geologisk mangfold i arealplanlegging*.
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-arealplanlegging/>
- (4) FN-Sambandet. (2023). *FNs naturavtale*. <https://fn.no/avtaler/miljoe-og-klima/fns-naturavtale>